

Õiguskantsler

Rein Heina
rein.heina@loksa.ee

Teie nr

Meie 22.04.2019 nr 6-4/181527/1902037

Laadal, avalikul üritusel ja tänaval kauplemise kord

Lugupeetud volikogu esimees

Õiguskantsler tegi 29.11.2018 Loksa Linnavolikogule ettepaneku viia volikogu 01.11.2018 määrus nr 7 „[Laadal, avalikul üritusel ja tänaval kauplemise kord](#)“ (edaspidi määrus) seadustega kooskõlla. Ühtlasi palus õiguskantsler Justiitsministeeriumil hinnata, kas SA Loksa Kultuur määramine kaubanduse korraldajaks Loksa linna laadal, avalikul üritusel ja tänavatel on kooskõlas [kaubandustegevuse seadusega](#) (KaubTS).

Loksa Linnavolikogu [vastas](#) Justiitsministeeriumile 08.01.2019, et volikogu võtab ministeeriumi ja õiguskantsleri seisukohad arvesse ning töötab välja ja kehtestab kauplemise korra muudatused. Volikogu ei ole seni määrust muutnud.

Palun volikogul viia määrus seadusega ja [Eesti Vabariigi põhiseadusega](#) (PS) kooskõlla hiljemalt 31.05.2019.

Õiguskantsleri 29.11.2018 tehtud ettepanekus on muu hulgas öeldud, et määruses on veel vastuolusid seadusega.

1. Määruse § 1 lg 1 sätestab, et see määrus reguleerib kaubanduse korraldamist laadal, avalikul üritusel ja tänaval Loksa linna valduses olevas tegevuskohas.

KaubTS § 3 lg 2 p 5 järgi on kaubandustegevus muu hulgas tänava- või turukaubanduse korraldamine või kaubanduse korraldamine avalikul üritusel, mille korral kaubanduse korraldaja korraldab kauba või teenuse müüki või tootlustamist oma valduses oleva tegevuskoha kaudu. Tänavakaubanduse korraldaja müüb kaupa või teenust valla- või linnavalitsuse lubatud tänaval või teises üldsusele avatud samalaadses kohas kaubanduse korraldaja omandis või valduses oleva müügikoha kaudu müügipileti alusel tegutsev kaupleja või KaubTS § 5 lg-s 2 nimetatud isik (KaubTS § 17 lg 1).

Valdus võib olla otsene või kaudne ([asjaõigusseaduse](#) § 33 lg 2). KaubTS-s on valduse mõistet tegevuskohaga seoses kasutatud otsese valduse tähenduses. Seda tuleb volikogul järgida ka määruses.

Avalik üritus on avalikus kohas toimuv ja avalikkusele avatud lõbustusüritus, võistlus, etendus, kaubandusüritus või muu sellesarnane inimeste koos olemine, mis ei ole koosolek (KorS § 58 lg 3; vrd [Loksa linnas avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõuded](#) § 2 lg 1). Avalik koht on määratlemata isikute ringile kasutamiseks antud või määratlemata isikute ringi kasutuses olev maa-ala, ehitis, ruum või selle osa, samuti ühissõiduk (KorS § 54).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Seega võib avalik üritus nii seaduse kui ka Loksa Linnavolikogu määruse kohaselt toimuda ka sellises avalikus kohas, mis ei ole Loksa linna valduses (nr erakinnisasjal asuval maa-alal, mis on antud kasutamiseks määratlemata isikute ringile). Määruse § 1 lg 1 järgi ei saa aga sellises avalikus kohas korraldataval avalikul üritusel kaubandustegevust toimuda. See võib konkreetsel juhul rikkuda üldist võrdsuspõhiõigust (PS § 12 lg 1) või ettevõtlusvabadust (PS § 31).

Paragrahv 1 lõikes 1 tuleks Loksa linna valduses olev tegevuskoht asendada kaubanduse korraldaja valduses oleva tegevuskohaga.

2. Määruse § 3 sätestab: „Kaupleja käesolevas määruses on isik, kes pakub või müüb kaupa või pakub ja osutab teenust müügipileti alusel.“

KaubTS § 2 p 1 järgi on kaupleja isik või asutus, kes majandus- või kutsetegevuse raames pakub ja müüb kaupa või pakub ja osutab teenust. KaubTS eristab tänavakaubanduse ja avaliku ürituse korral kauplejat selle seaduse § 5 lg-s 2 nimetatud isikust, s.t isikust, kes müüb kaupa või teenust väljaspool majandus- või kutsetegevust tänavavõi turukaubanduse korras või avalikul üritusel (vt KaubTS § 17 lg 1 ja § 20 lg 1). Seda seaduses sätestatud eristust tuleb järgida ka määruses nr 7, sest seadust rakendava määrusega ei saa seaduses sätestatud mõistete sisu muuta (laiendada või kitsendada).

Määruse § 3 käsitab kauplejat isikuna, kellele on müügipilet juba väljastatud. Määruse järgi peab isik müügipileti saamiseks olema kaupleja, ent kauplejaks olemine juba eeldab müügipileti olemasolu (vrd näiteks määruse § 3 ja § 4 lg 2 p 2 või § 4 lg 4 p 2). Selliste probleemide vältimiseks tuleb määruses hoiduda seaduses sätestatud mõistete sisu muutmisest.

3. Määruse § 4 lg 4 p 2 järgi ei väljastata müügipiletit, kui kauplejal puudub teatud kauba või teenuse müügiks nõutav registreering, tegevusluba või muu samaväärne dokument.

[Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse](#) (MSÜS) § 14 lg 1 sätestab: „Seaduses sätestatud juhul on ettevõtjal kohustus esitada enne majandustegevuse alustamist registripidajale teade asjaomasel tegevusalal majandustegevuse alustamise kohta (edaspidi *majandustegevusteade*).“

MSÜS-ga ettenähtud teatamiskohustus asendas varasema majandustegevuse registri registreeringu, samuti mõningad eriseadustes ettenähtud spetsiifilised teavitamiskohustused. [MSÜS seletuskirjas](#) (lk 36) rõhutatakse, et teatamiskohustus ei piira majandustegevuse alustamist, kuna majandustegevuse alustamise lubatavus ei sõltu majandustegevusteate esitamisest (samas võib ettevõtjale teha ettekirjutuse teatamiskohustuse täitmiseks – MSÜS § 68).

MSÜS § 16 lg 1 järgi peab ettevõtjal seaduses sätestatud juhul enne tegevusalal majandustegevuse alustamist olema tegevusluba. Tegevusloa määratleb MSÜS § 16 lg 2. On selgusetu, mida tähendab määruse § 4 lg 4 p-s 2 „muu samaväärne dokument“.

4. Määruse § 4 lg 5 p 1 järgi võib kaubanduse korraldaja tunnistada müügipileti kehtetuks, kui kaupleja või müüja müüb kaupa, mille müügiks tal puudub õigus.

Määruse § 4 lg 5 p 1 ei nimeta teenuse müüki (vrd KaubTS § 2 p-d 1 ja 3; § 3 lg 2 p 5).

5. Määruse § 6 lg 1 järgi võib tänaval müüa kaupa või osutada teenust kaubanduse korraldaja lubatud piiritletud paigas kindlal kauplemisajal müügipileti alusel.

KaubTS § 17 lg 1 sätestab, et tänavakaubanduse korral müüb kaupa või teenust valla- või linnavalitsuse lubatud tänaval või teises üldsusele avatud samalaadses kohas kaubanduse korraldaja omandis või valduses oleva müügikoha kaudu müügipileti alusel tegutsev kaupleja või selle seaduse § 5 lõikes 2 nimetatud isik.

Volikogu ei saa seadusega (KaubTS § 17 lg 1) ette nähtud linnavalitsuse otsustust asendada kaubanduse korraldaja otsustusega.

6. Määruse § 5 lg-s 3 pole öeldud, mida võib laadal toidukaupade, loomade, istikute ja kasutatud tööstuskaupadega vaid eraldi piiratud müügikohtades teha. See ei ole kooskõlas õigusselguse põhimõttega (PS § 13 lg 2).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise